

Foredrag holdt 20.9.21 for Blixen Klubben Fredensborg i Medborgerhuset Egedal, Kokkedal af medlem af Seniorrådet, Anette Lewinsky.

Først vil jeg sige tak til jer i Blixen- klubben, der har spurgt, om jeg vil fortælle om det frivillige arbejde, der udføres i Fredensborg seniorråd, og mine erfaringer med Seniorrådets påvirkning af kommunens politikere til fordel for kommunens ældrebefolkning.

Det vil jeg meget gerne fortælle om.

Valg til Seniorrådet

Grunden til, at Blixen Klubben rettede henvendelse til netop mig, var et debatindlæg, jeg havde skrevet til lokalpressen, bl.a. FAA. Jeg fortalte her lidt om, hvad grundlaget er for ældre/Seniorråd. Jeg syntes, og synes, det er aktuelt at fortælle offentligheden om det arbejde, Seniorrådet i Fredensborg udfører. Kommunalbestyrelsen havde nemlig netop besluttet, at valget til Seniorrådet skulle foregå digitalt. Det skete trods Seniorrådets faste argumentation for, at valget burde ske ved fremmødevalg, eventuelt ved brevstemmevalg, men under ingen omstændigheder digitalt. Seniorrådet henviste til, at der ved det seneste valg, i 2017, der skete digitalt, var en markant ringere valgdeltagelse end ved brevstemmevalget i 2013. Kommunalbestyrelsen fastholdt imidlertid sin afgørelse, om at valget i 2021 også skal ske digitalt.

I Seniorrådet var vi enige om, at den ringe stemmeprocent skyldes, at folk i almindelighed ikke ved, hvad Seniorrådet står for. Vi blev enige om at gøre noget ved det.

Seniorrådet fik fremstillet nogle videoer om sine opgaver. Videoerne kan ses på Seniorrådets hjemmeside.

Seniorrådet fik også fremstillet nogle foldere med billeder og beskrivelse af Seniorrådets opgaver.

Videoerne kostede det Seniorrådet nogle penge at få udført, men folderne var gratis for Seniorrådet. Et reklamebureau gjorde arbejdet ved finansiering af et par annoncører. Oticon og Else Mariehjemmet.

Folderne blev ikke udført som valgmateriale. Folderne kommer imidlertid ud nu, netop som valget begynder, og før vi vidste, hvem der stiller op. Vi undgik derfor at anføre navn og omtale af de nuværende medlemmer for ikke at skabe uretmæssige fordele på nye kandidaters bekostning.

Jeg har medbragt folderne, som man kan tage fra af!

Videoerne vil jeg vise til sidst.

Mit indlæg her er også en måde at synliggøre Seniorrådet på.

Tiden for Valg.

Efter at jeg sagde ja til at holde indlæg om Seniorrådet, er tiden kommet for valget. Det kan man læse om ved at slå op på "Valg til Seniorrådet i Fredensborg".

Valgperioden er fra 5. oktober til 17. november 2021.

Der står, hvem de 13 er, der stiller op til valget. Jeg er ikke blandt dem. Jeg har besluttet ikke at opstille til valget, men jeg er stadig medlem. Jeg håber at kunne give en nogenlunde objektiv beskrivelse af arbejdet i rådet.

For dem, der har fulgt med i, hvad lokalpressen har skrevet, kan det ikke være nyt at fortælle, at flere medlemmer har trukket sig hen ad vejen, fordi de fandt omgangsformen noget ubehøvlet. Uroen førte til, at rådet i de sidste fire år har haft fem formænd. Fire af dem er stadig medlemmer af rådet, og tre af dem stiller op til det kommende valg. I alt stiller seks af de nuværende medlemmer op.

Det er ikke den uro, der er grund til, at jeg ikke stiller op på ny. Det med at trække sig midt i en valgperiode synes jeg i øvrigt er forkert bl.a. over for dem, der stemte på en. Men det må enhver selvfølgelig gøre op med sig

selv. Medlemskabet er ikke et borgerligt ombud som f.eks. at være domsmand. I øvrigt haft jeg haft stor glæde af den faglige side af arbejdet. Her må jeg sige, at Seniorrådet har været besat med meget kvalificerede personer, og på den led har det været en meget stor glæde at deltage.

Om mig selv kan jeg blandt andet fortælle, at jeg som 50årig i 1994 måtte opgive mit arbejde og kom på pension.

Nu var jeg handicappet og medlem af Skleroseforeningen.

I lokalpressen så jeg, at man var ved at oprette en forening af handicappede i kommunen, og den blev jeg medlem af. Det var før handicaprådenes tid.

Siden 2007 har alle kommuner i Danmark skullet have et **handicapråd**. Handicaprådene består af 3 -7 repræsentanter for handicaporganisationer (blandt medlemmer af DH) og 3- 7 af kommunalpolitikerne. Jeg blev medlem som repræsentant for Skleroseforeningen. Man skal indstilles af en handicapforening. Man stiller altså ikke personligt op. Man kan også stille op som pårørende til en handicappet, blot man er medlem af en handicapforening, der indstiller en. Kommunalbestyrelsen skal godkende den pågældendes medlemskab af handicaprådet.

Handicaprådet behandler alle forhold, der har med handicappede at gøre. Det kan dreje sig om knoldede eller hullede vej- og fortovsbelægninger, dårlige adgangsforhold til skoler, rådhus og andre offentlige bygninger. Det kan dreje sig om ønske om at få opsat handicaptolletter på relevante steder. Det drejer sig ofte om praktiske forhold som for eksempel at få skabt en **rampe ved Humle Bio**, så folk i kørestole og/eller med rollatorer kunne få adgang. Det lykkedes. Tilsvarende lykkedes det ved Rytterskolen i Auderød at få skabt tilgængelig Indgang via græsplæne bag Rytterskolen. Ved sådanne sager var Handicaprådet i forbindelse med **Seniorrådet**, der bakkede om disse ønsker. På den måde var der samarbejde mellem de to råd.

Også på sociale og sundhedsmæssige områder er der interessefællesskab som f.eks. vedrørende hjemmehjælp, plejeboliger, høring om kommunens kvalitetsstandarder etc.

Jeg har selv spurgt til det **fugletårn**, der for nylig er opstillet ved lergravene. Med besvær kommer man derhen i kørestol, men udsigten for en, der sidder ned, spærres totalt af et stort skilt om fuglene. Så forhåbentlig hører kommunalpolitikerne efter og får gjort fugletårnet tilgængeligt for alle.

Mange af Handicaprådets sager drejer sig om handicappede børn, undervisning, fritid osv. Vægtige interesser, men måske lidt fjerne for mig, der nåede at komme var sidst i tresserne i min tid i handicaprådet. Mit blik rettedes derfor mod Seniorrådet.

Seniorråd havde eksisteret fra 1995, men da var jeg for ung til at komme ind.

I **2013** søgtes der kandidater til Seniorrådet, og jeg meldte mig. Et felt, der særligt interesserer mig, er ældre handicappedes forhold

Ældre med handicap får ikke længere førtidspension, men folkepension. Det er selvfølgelig hårdt stillet op, men det kan se ud, som om samfundet anser det for "normalt" for ældre at have nedsat syn, hørelse og evne til at gå/løbe, og der derfor ikke er grund til at stille de varigt blinde, døve eller lamme bedre end andre ældre personer.

Jeg ville gerne tale sagen for ældre, handicappede personer.

Desuden kan jeg godt lide det demokratiske i, at man selv stiller op til valg. Det fremgår tydeligt af bestemmelser om ældreråd i retssikkerhedsloven, at der skal ske en personlig opstilling, og at hverken listeopstilling eller valgforbund er tilladt.

Man vælger selv at stille op til Seniorråd. Kravet er et cpr.nr., der viser, at man er fyldt 60 år. Stemmeret er også betinget af, at man er fyldt 60 år. Seniorrådet består af de valgte personer.

Der kræves ingen godkendelse af kommunalbestyrelsen at blive medlem og heller ingen at træde fra.

Det lykkedes mig at blive valgt ind ved brevstemmer i 2013 og også ved digitalt valg i 2017. Så i alt har jeg nu været medlem af Seniorrådet i otte år.

Lovgrundlaget for Ældre/Seniorråd

Siden den 1. januar 1997 har det været lovbestemt, at alle 98 kommuner i Danmark skal have et Ældreråd.

Før kommunesammenlægningen i 2007 var der Ældreråd i både Fredensborg - Humlebæk og i Karlebo Kommune. Kommunerne og dermed ældrerådene blev fra 2007 lagt sammen. Nu er der ét Ældreråd i Fredensborg Kommune.

Der skal være mindst fem medlemmer i et ældreråd. I Fredensborg er vi ni og et antal suppleanter.

Ældrerådet i Fredensborg Kommune kalder sig lige som en række andre kommuners ældreråd for Seniorråd.

Det sker for at undgå forveksling med **Ældre Sagen**. Et stort, landsdækkende privat foretagende.

Det er den officielle forklaring. Uofficielle forklaringer er, at det lyder finere – og mere ungdommeligt – at kalde sig seniorråd.

Opgaven for de kommunale Ældre-/Seniorråd er at være talerør for de ældre i kommunen og har særlig betydning for de ressourcetsvage ældre, der kan have svært ved at deltage i debatten om forhold, der har betydning for ældre. Målet med kommunale ældreråd er at sikre de ældre størst mulig indflydelse på den lokale politik, der har betydning for ældre.

Kommunalbestyrelsen har derfor pligt til at høre Seniorrådet om forhold, der har betydning for ældre.

Det kan f.eks. dreje sig om boliger, budgetter, pleje- og aktivitetscentre, busser, hjemmehjælp, træning og miljøforhold. Seniorrådet høres lige som Handicaprådet om kommunens kvalitetsstandarder.

Som det fremgår, er Seniorrådet en offentlig myndighed, nedsat i henhold til lovgivningen og med vedtægter og samarbejdsaftale med Fredensborg Kommune.

Seniorrådet i Fredensborg Kommune. Kommunens areal og befolkningssammensætning.

Fredensborg Kommune består af fem mindre bysamfund: Kokkedal, Nivå, Humlebæk, Fredensborg og Karlebo samt et pænt stort landdistrikt. Afstandene er således større end f.eks. i nabokommunen, Hørsholm. Det betyder noget både vedrørende borgernes afstand til Rådhuset og de ansattes afstand til borgernes hjem, til plejecentrene m.v.

Vi er ca. 40.000 indbyggere i kommunen, 41.004 pr. 28.4.21. Vi har været befolkningstilvækst siden 2013 med 1.540 personer. Tilvæksten skyldes øget tilflytning til kommunen.

12.340 er over 60 år, dvs. ca. 1/3 af kommunens borgere. Af disse er 46 % mænd og 54 % kvinder.

Heraf er 2.088 over 80 år, og af disse er 40 % mænd og 60 % kvinder.

På plejehjemmene bor der 267 personer, og heraf er 87 mænd og 180 kvinder.

Det er direktør Mads Toftegaard Madsen, der venligst har givet mig oplysninger om tallene.

Møder. Seniorrådet holder 10 møder om året. Møderne foregår på Rådhuset. Her behandles sagerne. Der udarbejdes dagsordener til møderne og mødereferater. Det gør Seniorrådet selv. Seniorrådet har mulighed for at få bistand af en kommunalt ansat, men har valgt at klare det selv.

Jeg har oplevet en **forskel på Handicaprådet og Seniorrådet**: I Handicaprådet taler DH repræsentanterne om det, der bør gøres for "os". I Seniorrådet taler vi om, hvad der skal gøres for de ældre.

Det er min private iagttagelse. Ved at gå dybere i det, kunne det blive en større afhandling om, hvad det er at være handicappet, og hvad at være ældre, og hvornår man selv erkender handicap/alder.

At være handicappet betyder noget i retning af at have en medfødt eller pådraget fysisk eller psykisk svækkelse, der er livslang og uhelbredelig.

At være ældre/gammel betyder i lovgivningen om ældreråd at være fyldt 60 år.

Lovgivningen er imidlertid ikke entydig på dette punkt, jf at folkepension får/fik man som 65årig, og den grænse rykker opad.

Alderdom er ikke et fast defineret begreb, og ikke noget man glæder sig til. Simone de Beauvoir skriver i sit værk "Alderdom" om "dengang Buddha endnu var prins Siddharta og af sin far spærret inde i et pragtfuldt palads, slap han undertiden ud og kørte ture i omegnen. Den første gang mødte han en affældig mand, tandløs, rynket, hvidhåret, krumbøjet, som lallende og rystende støttede sig til en stok. Han undrede sig, og kusken forklarede, hvad en olding var for noget. "Hvilken ulykke" udbrød prinsen, "at de svage og uvidende mennesker, berusede af ungdommens typiske hovmod, ikke ser alderdommen! Hurtigt, lad os vende hjem. Hvad skal spil og glæder til for, når jeg er den fremtidige alderdoms bolig".

Buddha var forskellig fra menneskene. Han så sin alderdom i øjnene, mens vi mennesker udskyder eller udelukker de aspekter af livet, vi ikke bryder sig om, skriver S.d.B.

Jeg beder jer huske dette, når jeg om lidt fortæller om forebyggelse.

Lidt mere om møder:

I coronatiden

2020-21 holdt Seniorrådet **virtuelle møder**. Heldigvis har vi blandt os en kapacitet på computerområdet, som har vejledt de af os, der ikke er særlig kyndige på IT området, så vi er kommet frelst igennem denne udfordring. Samme IT-kyndige har skabt og stået for administrationen af Seniorrådets hjemmeside.

De virtuelle møder viste os nytten af fast ordstyring og klare meldinger. Vi var dog glade, da vi igen kunne gå over til personlige møder.

Sager

Noget af det vigtigste, Seniorrådet bidrager med, drejer sig om at følge med i de kommunale udvalgs dagsordener. Seniorrådet har delt sig op i grupper: social- og Sundhedsgruppen, Teknikgruppen, Bolig- IT- og Kulturgruppen.

Grupperne følger de pågældende **udvalgs dagsordener** og forelægger dem for det samlede råd, der kommenterer dem, hvis det synes påkrævet ud fra et ældrepolitisk synspunkt. Grupperne søger af og til møde for udvalgene for at forelægge Seniorrådets synspunkt.

De sager, seniorrådet behandler, fremgår af mødereferaterne, der gengives på Seniorrådets hjemmeside.

Også mere generelle ældrepolitiske synspunkter tager Seniorrådet op.

Her kan nævnes den **demografiske udvikling med stigning i** ældrebefolkningens andel af befolkningen. Seniorrådet har med et af rådets medlemmer som drivkraft, taget emnet op, så det indgår bredt i alle kommunens planer om byggeri af boliger, plejecentre, behov for ansættelse af hjemmehjælpere osv.

Den progressive udvikling af ældrebefolkningen medtages som sagt blandt andet ved planlægning af boligbyggeri.

Boliger for ældre er typisk en af følgende muligheder.

Ældre kan blive boende i **eget hjem** og få nødvendig, personlig pleje og praktisk hjælp, hjemmehjælp, fra kommunen. Nødvendige bygningsforanstaltninger kan ydes af kommunen. Eks. rampe, glidende overgang ved dørtrin og håndgreb ved døre. Ved trapper er der mulighed for trappelift, men jeg har ikke kendskab til eksempler på det i Fredensborg Kommune. Muligheden er der imidlertid.

Ældre kan flytte til **Seniorbofællesskaber**, opført af private. I Fredensborg er der senest opført det nye Kongeparken.

Indskud fra salen:

Tilhørerne nævnte flere andre i Humlebæk og Fredeborg, og en havde boet 15 år i sit bofællesskab i Fredensborg.

Seniorrådet følger med stor interesse planer om bebyggelse af den slags seniorboliger. Her kan nævnes plushusene nord for Nivå og ønske om seniorvenlige boliger på Stark-grunden.

Seniorrådet har i forening med Ældresagen og kommunalbestyrelsen afholdt et større møde på rådhuset, hvor sådanne bofællesskaber drøftedes. Ca. 300 personer deltog.

Ældre kan endvidere flytte til **ældre- og plejeboliger** som Breelteparken, Hørsholm, eller Lyons Park Hillerød, hvor beboeren modtager personlig pleje og praktisk hjælp efter behov.

Det næste trin er **plejcentre, og her** er Fredensborg Kommune forsynet med følgende: Lystholm og Benediktehjemmet i Fredensborg, Egelunden i Kokkedal, Mergeltoften i Nivå, Øresundshjemmet og Skovgården i Humlebæk samt det private Else Mariehjemmet, også i Humlebæk.

Seniorrådets medlemmer er **observatører på plejacentrene**. Selv er jeg ikke observatør og kan derfor ikke oplyse noget selvoplevet om dette.

Emnet plejehjem fører over i et andet emne, der har været fulgt intenst af Seniorrådet.

Det drejer sig om planerne for "**det nære sundhedsvæsen**", som blev indledt for et par år siden.

Målsætningen er, at de skal skabes sammenhæng mellem Serviceloven og Sundhedsloven for derigennem at skabe en koordineret og sammenhængende indsats i forhold til de kommunale sundhedsopgaver. Realisering af det nære sundhedsvæsen medfører indsats "lige før og lige efter" indlæggelse på sygehus og herefter nødvendig revalidering. Det nære sundhedsvæsen forudsætter samlet indsats fra og samarbejde mellem regioner, kommuner, sygehuslæger, praktiserende læger og borgere.

Det nære sundhedsvæsen har medført, at der er skabt nye regler i Sundhedsloven og Serviceloven om **akut-og revalideringspladser på plejehjem**.

Fredensborg Kommune har i **kvalitetsstandarder for 2021**, som I kan se her, standarder for akut- og midlertidige pladser.

Seniorrådet blev hørt om kommunens kvalitetsstandarder og gjorde vedrørende akutplads indvending mod, at der kun oprettedes én akutplads i kommunen. Seniorrådet bemærkede med tilfredshed, at der i det nye revaliderings- og

plejehjem, Skovgården, er oprettet to akutpladser. Seniorrådet har således haft indflydelse.

I kvalitetsstandarden for akutpladser anføres: "Ikke brugerbetaling" og "Varighed besluttet af akutsygeplejersken på baggrund af en individuel tværfaglig vurdering."

Til afsnittet om akutpladser bemærkes, at kommunerne ikke har pligt til at opføre akutpladser, men opretter man en akutplads, er den **gratis for borgeren** ligesom hospitalsophold er gratis for patienten.

Akutpladser har til formål at forebygge unødige hospitalsindlæggelser fx ved urinvejsinfektion eller lungebetændelse, hvor det vurderes, at borgeren ikke har behov for specialiseret hospitalsbehandling. Ældre mennesker er blandt dem, der ofte kan visiteres til en akutplads i stedet for til sygehus.

Da akutpladserne blev indført, var der en del polemik, idet nogle kommuner forkert opkrævede penge for opholdet. Det blev slået fast, at akutpladser er gratis. De træder i stedet for det gratis hospitalsophold.

Det er staten, der betaler for **de gratis** hospitalsophold, gratis for borgeren, men dyrt for staten. Mange kommuner følte, at udgifterne bare blev overført til dem. Det drøftedes en tid, men nu har samtlige kommuner formentlig accepteret det.

I Fredensborg Kommunes kvalitetsstandard for Akutpladser anføres det, at der ingen brugerbetaling er. " En akutplads er visiteret efter Sundhedsloven, og der er ingen brugerbetaling.

Bruger skal dog være opmærksom på, at de selv skal betale transport til og fra akutopholdet .... Der gøres særligt opmærksom på, at et ophold på en akutplads efter sundhedsloven. § 138, kan overgå til en anden opholdstype efter serviceloven, hvor der er brugerbetaling."

Indskud: Fra tilhørerne lød det, at kravet om brugerbetaling for transport vedrørende akutpladser var problematisk. En nævnte en borger, der var afkrævet 1000 kr. for transport fra Hospital til sit hjem. Borgeren havde ikke ventet at blive afkrævet noget og slet ikke så stort et beløb, men havde betalt. En anden havde ikke kunnet betale og var blevet sat af og måtte gå det sidste lange stykke vej hjem.

Jeg måtte svare, at vi i Seniorrådet ikke tager sig af personlige henvendelser/klager.

Jeg tilføjede, at noget tyder på, at man her kan have et kommunikationsproblem, så jeg vil henlede henlede Seniorrådets opmærksomhed på det, så det kan overvejes, om Seniorrådet skal tage spørgsmålet op ved høring om Kvalitetsstandarderne.

Noget andet er **revalideringspladser**. **Det** er midlertidige pladser, der anvendes i to situationer. For det første til borgere, som efter endt behandling på sygehus ikke vurderes at kunne udskrives direkte til eget hjem. Overførsel kan ligeledes ske fra akutplads til revalideringsplads For det andet indskrives borgere, s på grund af et komplekst plejebehov skal vurderes med henblik på fremtidig placering på plejehjem. Den sidste kategori kan komme fra sygehus eller direkte fra eget hjem. Ophold kan strække sig fra få uger til flere måneder. Her opkræves betaling for kost m. m med 155 kr. pr. dag.

Personligt kan det undre mig, at der opkræves penge for revalideringsophold. Jeg husker f.eks. behandlingshjemmet Esbønderup, der var gratis for borgeren.

Nu vi er ved kvalitetsstandarder vil jeg nævne en til, Seniorrådet har haft indflydelse på.

Det drejer sig om: **Kvalitetssikring for rengøring**. Her har i mange år og i mange af landets kommuner stået, at man ikke kan få hjælp til rengøring, hvis der i husstanden er en anden rask, voksen person.

Seniorrådet gjorde opmærksom på, at denne regel er modificeret ved Ankestyrelsens principafgørelse 3- 2019.

Der står der nu i Fredensborg Kommunes kvalitetsstandard om rengøring: "der visiteres ud fra en konkret, individuel vurdering af borgerens samlede situation, behov, funktionsevne og ressourcer i husstanden.."

Det nye udgangspunkt for hjælp til rengøring viser i øvrigt, hvor **vigtig og svær kommunikation** er:

For nylig mødte jeg i en Fleks Handicapbil en anden kvinde med sklerose. Vi kom ind på snak om rengøring. "Det kan jeg ikke få hjemmehjælp til, for jeg har jo en mand" sagde hun. Hun kan have fået den besked for mange år siden, og ingen har fortalt hende, at hun måske alligevel har en "chance". Hun bor i en anden kommune end Fredensborg og stod snart af, så snakken blev ikke længere.

Corona har naturligvis spillet en stor rolle for Seniorrådet i de to sidste år. Seniorrådet blev løbende holdt underrettet om forløbet af ældre – og handicapchef Hans Bækvang fulgt op af redegørelser fra formand for Social- og Seniorrådet, Hans Nissen. Seniorrådet fik oplysninger om, hvordan situationen blev klaret på plejehjemmene, hos ældre i hjemmebolig om test-steder og udviklingen i smittetallet samt vaccinationerne.

Eftersom covid 19 som bekendt er særlig farlig og dødelig for ældre mennesker – i modsætning til Den Spanske Syge, der omkring 1918 først og fremmest ramte børn og unge – fulgte Seniorrådet naturligt nok intenst med i, hvordan sygdommen udviklede sig.

Corona gav anledning til, at Seniorrådet undtagelsesvis tog **en personlig klage op** En kvinde rettede henvendelse, fordi hun syntes det var urimeligt, at hendes hjemmehjælper havde ringet til hende og sagt, at hun fremover kun kom hver anden gang. Klageren mente, at hun var bevilget hjemmehjælp ud fra en personlig, individuel vurdering, og den kunne man vel ikke ”halvere”.

Seniorrådet fik via ældre- og handicapchef Hans Bækvang, at vide, at der var tale om en midlertidig nedskæring, der skyldtes covid 19 hos personalet på plejehjemmene. Det frafald søgte man at udligne ved at føre privates hjemmehjælpere over til plejehjemmene. Social- og Sundhedsministeriet havde givet hjemmel i en Akut Nødparagraf. Nørdordningen blev snart overstået. Seniorrådet meddelte klageren dette, og hun erklærede sig tilfreds med forklaringen.

Sagen viser igen, hvor svær og hvor vigtig **kommunikationsformen er**.

En anden aktuel sag er det nye pleje- og revalideringscenter, **Skovgården i Humlebæk**. Her har ældre- og handicapchef Hans Bækvang og udvalgsformand Hans Nissen over for Seniorrådet redegjort for emnet.

Seniorrådet blev orienteret om status for indsatsen på Skovgården efter rækken af klager og kritikpunkter fra borgere, pårørende og medieomtale. Selv læser jeg dagligt FAA, og jeg studsede over den pressehetz, FAA førte mod Skovgården.

Klagerne var rettet mod forholdene på rehabiliteringsafdelingen. Her er der 23 midlertidige pladser og to akutpladser.

Klagerne drejede sig om

Ventetid ved kald,

Manglende træningsindsats, o
Manglende koordinering, hvor særlig pårørende har efterlyst mere information om det planlagte forløb, og hvor det er oplevet, at borgerforløbet ikke har været tilstrækkeligt koordineret,
Betaling for opholdet.

Manglende inddragelse af pårørende.

For tidlig udskrivning. En borger ønskede at blive på Rehabiliteringen, indtil sygehuset kunne operere borgeren.

Klager og medieomtale medførte ændring af ledelsesstrukturen med ny leder af rehabiliteringsafdelingen og tilførsel af en træningsfaglig gruppeleder. Der blev ansat en farmakonom, som skal kvalitetssikre medicindosseringen og u eventuelle planer forlagt dleveringen.

Efterfølgende drøftede Seniorrådet, om rådet har mulighed for at donere en eller anden form for opmuntring til Skovgården. Værelserne på rehabiliteringsafdelingen er holdt i hvidt/lysegråt, og der kunne trænges til noget opløftende på væggene. Det måtte gerne være noget, der både socialt, funktionelt og æstetisk kunne løfte indtrykket, jf. hvad Poul Gernes i sin tid fik ud af vægfarverne på Herlev Sygehus. Drøftelserne er ikke slut, men i givet fald bliver relevante myndigheder inddraget.

Skovgården har en åben cafe, og Seniorrådet drøftede muligheden af at afholde møde der og på den måde lære stedet at kende.

Blandt andre sager skal nævnes **Forebyggelse af Fald og Forebyggende hjemmebesøg hos ældre**. Kommunen har pjecer med de titler fra Sundhedsstyrelsen.

Jeg føler mig som brugerrepræsentant i Seniorrådet og meldte mig naturligvis til at deltage både i faldundersøgelsen og til forebyggende hjemmebesøg, som man har krav på ved 75 års dagen.

Vedrørende **fald** fik jeg over skærmen et skema med en masse spørgsmål, jeg skulle besvare. På pc naturligvis.

Fald er medvirkende til en stor del af ældres dødsfald. Forebyggelse er vigtig. Nyttens af at være bekendt med det illustreres af følgende:

Talte for nylig med en 96årig nabo: "Hvordan lykkes det dig at bliver så gammel og være frisk og rask?"

Svar: " Jeg husker, hvad Mærsk Mckinney Møller (99 år) sagde: "Ikke falde, ikke falde".

Vedrørende **hjemmebesøg står** der i loven, at kommunerne skal tilbyde besøg hos borgere, der fylder 75 år.

Talte med en anden nabo, nu 92 år: " Sagde du ja til hjemmebesøg?"

Svar: " Når man ofrer tid og økonomi, for at komme ud til mig og give nogle gode råd, siger jeg selvfølgelig Ja Tak"

Derfor, og fordi jeg opfatter mig som brugerrepræsentant i Seniorrådet, ringede jeg et stykke tid efter min 75års fødselsdag til kommunen og spurgte, hvorfor jeg ikke havde hørt noget. Svaret var, at det ikke var en forglemmelse, men man ventede altid et godt stykke tid efter fødselsdagen, og det var, fordi folk ikke så godt kunne lide at blive ringet op om det alt for nær 75års fødselsdagen.

Noget med holdning til det at være gammel. Jeg fik besøg fra kommunen og mange gode råd.

Fysisk: Rejs dig fra stolesædet mindst 10 gange hver dag,

Mentalt: Få glæde af at deltage med borddækning osv.

Og henvend dig, hvis du har brug for råd, hjælp etc.

Ikke nyheder, men altid bedre at møde mennesker end bare at slå op på en skærm

Procentdelen af folk, der siger ja til 75 års besøg er meget ringe. Tilsvarende er der ringe tilslutning til mange af de andre tilbud om aktiviteter, som kommunen tilbyder ældrebefolkningen. Her kunne Seniorrådet være med til at "reklamere" for besøgsordningen m.m. Råd både om fysisk træning og sociale aktiviteter kan få den gamle til at blive gladere og i bedre form. Der skal rokkes ved holdningen om at sige nej, fordi man ikke vil være "gammel". Som 75årig er man gammel og kan have fysisk og mental nytte af de fysiske og sociale aktiviteter, kommunens udsendinge kan rådgive om.

Hvordan holdningen hos Seniorrådets medlemmer er om dette, ved jeg ikke, men jeg tvivler på, at mange af de andre over 75 år har sagt ja til hjemmebesøg?!

Forebyggelse er vigtig for alle og ikke mindst for gamle. Det har medført, at ildsjælen i Seniorrådet, har fået dannet det første og eneste Forebyggelsesråd i Danmark. FKJ er formand, og endnu en fra SR er medlem. En repræsentant fra Handicaprådet og en række af kommunens medarbejdere på sundhedsområdet er de øvrige medlemmer.

Selv er jeg vikar og har deltaget i en del af rådets møder. Forebyggelsesrådet fokuserer på ældrebefolkningens sundheds- og sygdomsudvikling. Fysisk aktivitet – handlingsplan. 5årig gigthandlingsplan. Mental sundhed. Mad og ernæring. Kronisk sygdom- udviklingsplan. Forebyggende hjemmebesøg. Ældre og medicinforbrug. Faldforebyggelse.

Referater fra Forebyggelsesrådet findes på kommunens hjemmeside.

Aldersdiskriminering.

En sag, som jeg i alle mine otte år i Seniorrådet og såmænd også i min tid i Handicaprådet har kæmpet for, er en aldersmæssig udvidelse af reglen om **ledsageordning**. Her har lovgivningen, jf. Serviceloven, §97, sat en nedre grænse på 67 år for at få ledsager.

I Serviceloven, § 97, står, at kommunerne skal yde ledsagerbistand 15 timer om måneden til personer, der på grund af handicap ikke kan færdes alene. Ledsager kan ydes personer under 67 år. De, der er fyldt 67 år, kan ikke opnå ledsager. Det er for sent søge, når man er fyldt 67 år.

Jeg synes, der er tale om urimelig **aldersdiskriminering**. Folk over 67 år kan også komme ud for en færdselsulykke, blive ramt af blodprop el.lign. og blive handicappet. Det virker også urimeligt, når den, der som f.eks. jeg har haft sklerose fra 50 årsalderen, men "glemmer" at søge ledsager, før man er fyldt 67 år, udelukkes fra at få en ledsager. Sender man ansøgning ind efter 67års fødselsdagen er det bare ærgerligt, for sent.

Selv fik jeg råd af et medlem af Handicaprådet. Hun var selv handicappet og havde ledsager. Hvis hun ikke havde rådet mig, havde jeg ikke fundet på at søge ledsager på det tidspunkt.

Det viser også noget om betydningen af **kommunikation**.

(Oprindeligt faldt ledsageordningen væk, når man fyldte år og blev folkepensionist. Det fik Folketinget ændret.)

Der er ved at opstå positive meldinger angående ledsagerordning. I 2018- 21 løber en fireårig prøveordning, der giver **blinde over 67 år** mulighed for at opnå en ledsager 7 timer om måneden. Dansk Blindesamfund visiterer til ordningen. Ordningen er – så vidt jeg har erfaret, - sat i gang efter pres fra DH, der har fået tidligere formand for Dansk Blindesamfund, Thorkild Olesen, som formand. Dansk Blindesamfund har netop i mange år kæmpet for en aldersmæssig udvidelse af ledsagebestemmelsen. Så hvis det lykkes for blinde, må man håbe, at også andre handicapformer kan komme ind under ordningen. I § 97 står der ikke noget specielt om blinde, og så er der begrænsningen til 7 timer. Lad os imidlertid håbe, at Dansk Blindesamfund får åbnet en dør, der bred nok til, at alle med alvorlige handicap kan opnå ledsager. Seniorrådet har anmodet kommunen om underretning om forløbet af prøveperioden i Fredensborg.

Afrunding – bøger.

Jeg vil runde af med at omtale to bøger om alderdom, som jeg har haft megen glæde af.

Den ene er bogen om en ældre dame i Staten Maine, **Olive Kitteridge**. **Forfatteren** er Elizabeth Strout. Hun fortsatte med bog nr. to, "Olive igen". O.K. nærmer sig de firs, og alderdommen bringer uforudsete hindringer med sig. Hun må undvære sin mand og leve med den ensomhed, som alderdommen fører med sig. Men samtidig vokser en ny kærlighed og overraskende venskaber frem. Der er tretten historier, og vi følger Olives forsøg på at forlige sig med tilværelsen og sig selv.

Den anden er Simone de Beauvoir: Alderdommen.

Jeg ville købe den, da jeg kom ind i Seniorrådet i 2017. Boghandlerne kendte den ikke. Jeg fandt den over nettet antikvarisk.

Der er forord af Hanne Reintoft. Bogen udkom i fra 1970 med dansk udgave 13 år efter, 1983.

Jeg nævnte den tidligere om at erkende sin alder, jf. om Buddha.

Bogen handler om de gamles vilkår gennem tiderne og "i dag" over alt i verden, men ikke mindst i den vestlige. Alderdommen behandler emner fra en ydre objektiv

synsvinkel, hvad er alderdommens biologiske følger, hvilket syn har *man*, forfattere, kunstnere, filosoffer, ideologer, videnskabsmænd på de gamle, og hvilke levevilkår giver man dem?

Alderdommen bind to ser på de gamles vilkår ud fra en subjektiv, indre synsvinkel: hvordan opleves det at være gammel? Hvad siger, føler og tænker de gamle?

At opdage og tage alderdommen på sig. Alderdom og dagligdag.

En hel og anderledes kulturhistorie.

Der er et appendiks, der behandler: De hundredårige, hvem tager sig af de gamle. Vilkårene for gamle arbejdere i de socialistiske lande. Nogle statistiske facts om de gamles seksualitet.

Jeg vil afslutte med at sige:

Ganske vist er Seniorrådet i Fredensborg ikke USA, og ganske vist er jeg ikke kandidat til hverken præsidentembedet i USA eller til Seniorrådet i Fredensborg Kommune, men dog vil jeg sige som 78 årige Jo Biden: Vote, vote, vote!

Økonomisk og anden